

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Förstudie Biosfär som arena för mångfald

2019

Projektledare Ulla Knutsson

På uppdrag av Biosfär Vänerskärgården med Kinnekulle

Projektet genomfördes i Västra Götaland: Lidköping- Götene och Mariestads kommunområden.

**INGEN SKA
LÄMNAS
UTANFÖR**

Innehåll

- 1 Sammanfattning
- 2 Bakgrund
- 3 Syfte
- 4 Mål och målgrupper
- 5 Genomförande
- 6 Förstudiens resultat
- 7 Erfarenheter, insikter och lärdomar
- 8 Spridning av förstudiens resultat

Biosfärområdet omfattar stora delar av Lidköping- Götene och Mariestads kommunområden.

1 Sammanfattning

Förstudien har omfattat aktiviteter för nysvenskar där de getts möjlighet att testa fritidsaktiviteter som kan ses som vanliga i det svenska samhället. Genom prova-på-tillfällena har vi öppnat upp för dem att träna på svenska språket, att få nya upplevelser men kanske mest av allt att öka tryggheten, självförtroendet och att känna mer delaktighet i sitt lokalsamhälle. Vi har också varit i kontakt med en mängd föreningar i de tre kommunerna och genom dialog med dem lyssnat in deras behov av fler engagerade krafter i sina föreningar. Vi kan se möjligheter till vinn-vinn. Förstudien har mynnat ut i en beskrivning av ett genomförandeprojekt samt en budget för det. I genomförandeprojektet vill vi utbilda utrikesfödda till samhällslotsar. Genom studieförbund som till exempel Vuxenskolan kan de få utbildning i att vara samhällslots och sedan genomföra studiecirkel där det lokala föreningslivet är delaktiga. Studiecirkelarna kan ha olika inriktningar såsom exempelvis natur, kultur eller idrott. Förstudien har finansierats av Leader Nordvästra Skaraborg och Biosfärföreningen.

2 Bakgrund

Lidköping, Götene och Mariestads kommuner har sedan 2010 haft utnämningen som biosfärområde. Detta efter en gemensam ansökan från kommunerna till FNs organ Unesco. Utnämningen fick man därför att det finns speciell natur, unika kulturarv och initiativtagande för en hållbar utveckling i området. Utnämningen innebär att vi är ett modellområde för hållbar utveckling och vi är idag ett av 701 biosfärområden i världen (2019). Biosfärområdet är del av det globala biosfärnätverket och är en arena för implementering av Agenda2030 med FNs 17 globala mål. Bland dessa mål ingår bland andra målen: *hälsa och välbefinnande, god utbildning för alla, jämställdhet, minskad ojämlikhet, fredliga och inkluderande samhällen*. Många människor som anlänt till Sverige har idag svårigheter med att komma in i samhället. Anledningarna till detta är många och komplexa. Den här förstudien är ett sätt att se på möjligheterna med inkludering av nysvenskar i biosfärområdet och söka vägar för att ta till vara på utrikesfödda och deras engagemang i samhället.

3 Syfte

Syftet med förstudien var att se hur vi kan öka inkluderingen genom att använda biosfärområdets natur och kultur som resurser. De personer som kommer till vårt land saknar kunskap om det svenska friluftslivet, vår allemansrätt och vår kultur. Ofta processar de också tuffa upplevelser som de haft tidigare och då kan en närhet till naturen ge kraft, energi och bättre hälsa. Vi ville bidra till att dessa personer kan bli stärkta som personer, bli bättre på det svenska språket och därigenom närma sig sitt första steg in på arbetsmarknaden. Vi ville också att de skulle bli mer medvetna om sin nya hembygd och känna stolthet och gemenskap. Vi såg en risk med att själva avgöra innehållet i förstudien eftersom vi är infödda svenskar. Därför valde vi i tidigt skede lyssna in vad utrikesfödda själva beskrev för behov, och utgå från detta vid genomförandena av förstudiens aktiviteter.

4 Mål och målgrupper

Förstudiens mål:

- Att få en tydlig överblick av förutsättningar samt idéer hos de utlandsfödda och andra kring aktiviteter för ett genomförandeprojekt. Detta för att vid ett genomförandeprojekt bidra till att de utlandsfödda ska kunna ta steget in på arbetsmarknaden.
- Skapa nätverk och finna engagerade personer som vill vara med inom förstudien och i ett större genomförandeprojekt.
- Söka en metod för att jobba med dessa frågor på lång sikt. En metod som kan spridas till fler.

Målgrupper

Förstudiens målgrupper har varit utrikesfödda samt aktörer som vill jobba med mångfald som resurs i kommunerna Lidköping, Götene och Mariestad - till exempel kommunala tjänstemän, föreningar, företagare eller privatpersoner. Vi hoppas också att förstudien ska kunna ge ringar på vattnet till fler som tar del av dess innehåll.

5 Genomförande

Samverkansparter inom förstudien

Ulla Knutsson har varit projektledare på uppdrag av biosfärorganisationen. Hon har gedigen bakgrund när det kommer till inkludering av nysvenskar. Projektledaren har under förstudien haft mycket kontakt med föreningar och nätverk med nyanlända, i de tre biosfärkommunerna. Samverkan har också skett inom styrgruppen och med representanter från Support group i Götene, Theuset i Lidköping, Götene Kommun och allmänhet i Mariestad. Inkommet material och de insikter och erfarenheter som projektledaren har fångat upp har bearbetats av Biosfärkontoret tillsammans med henne. Dialog har också skett med andra aktörer som jobbar med liknande saker, exempelvis NAD (Companion).

Valda metoder och tillvägagångssätt

Inom förstudien ville vi se till att verkligen lyssna in vad de utlandsfödda beskrev att de behövde för ökad inkludering i det svenska samhället. Utifrån samtal med dem tog vi fasta på att rikta de tre aktiviteterna till kvinnor och deras döttrar. Detta hade vi inte bestämt innan förstudien, utan det växte fram.

Efter stort positivt gensvar från många föreningar valde vi att aktiviteterna främst skulle riktas till hälsa/idrottskultur, mer än natur. Vi visste inte från start exakt vad som skulle väljas ut för dem att prova på. Efter att ha lyssnat in de utlandsföddas behov och tankar såg vi de valda aktiviteterna som bra utifrån möjligheter att fortsätta utöva aktiviteterna, kanske engagera sig som ledare där, känna ökad trygghet, självkänsla, självförtroende och social gemenskap genom fritidsaktiviteter som dans, gym eller bowling.

Projektet är i stort sett genomfört så som vi skrev i ansökan. Lite mer tid har gått till uppsökande och nätverkande med föreningar än vi hade trott, dels för att det visade sig finnas ett mycket stort intresse hos dem, dels för att det fanns vissa utmaningar som handlade om deras svårigheter med tid och möjlighet att ses, inte minst när sommaren anlände. Vi tog beslut utifrån detta att ägna mer tid åt att samtala med dem utifrån deras premisser än att samla dem för workshops. Det innebar istället fler möten och samtal.

Vi har nu ett bra och samlat underlag för ett genomförandeprojekt som vi ämnar dela med oss av till potentiella föreningar eller organisationer som kan tänkas ta vid, alternativt att vi själva finner vägar att gå vidare med att själva projektleda det om/när vi lyckas få finansiering i hamn.

Utförda aktiviteter

- Samtal med utrikesfödda för att lyssna in deras behov för lots in i det svenska samhället. Samt samtal och möten med en mängd olika föreningar i de tre kommunerna för att lyssna in deras behov.
- Sammanställd lista på föreningar som vill samverka i för ökad inkludering av nysvenskar in i det svenska samhället.
- Tre prova-på-aktiviteter med utlandsfödda.
- Studiebesök där vi tagit del av erfarenheter från leaderprojektet Ny på landet som jobbat med integration, Ullbaggevinnare 2017.
- Samling av inkomna idéer från nysvenskar och föreningar med flera, vilka kan vara värdeskapande i ett genomförandeprojekt.

Ideellt arbete inom förstudien

Det ideella arbetet i förstudien bestod av arbete med att hålla i aktiviteter, referensgruppsmöten, möten med föreningar, organisationer, företag, nyföretagarcentrum. Förstudien innehöll också ett studiebesök hos Ny på landet på Vreta kluster, ett Ullbaggevinnande projekt med intressanta erfarenheter och lärdomar.

6 Förstudiens resultat

Antal medverkande personer

Antal kvinnor som deltagit i projektets aktiviteter: 73

Antal män som deltagit i projektets aktiviteter: 16

Antal nätverk har projektet genererat: 5

Ett exempel är nätverket av föreningar och personer samt studieförbund som vill vara med och engagera sig vid ett genomförandeprojekt tillsammans med biosfär. Ett annat exempel är att man i Götene har en grupp som fortsatt med bowling och tack vare de kontakter som skapades i förstudien har SISU nu hjälpt till där med finansiering. Något som bland annat möjliggör licensiering för flera av deltagarna. Flera kvinnor ämnar bli ledare och har nu en ny naturlig mötesarena för hälsofrämjande aktivitet och ett sammanhang för möten, språkträning och stärkt självförtroende.

Dessa fem nätverk har uppstått inom förstudien:

- Deltagarna / utrikesfödda vid gymaktiviteten som fortsätter med fritidsaktiviteten.
- Deltagarna / utrikesfödda vid bowlingaktiviteten som fortsätter med aktiviteten.
- Deltagarna / utrikesfödda vid bowlingaktiviteten och SISU. Deltagarna fortsätter med aktiviteten och flera av dem vill bli ledare - vilket bland annat möjliggörs genom finansiering av SISU.
- Styrgruppen med deltagare från de tre olika kommunerna som kan fortsätta att ha kommunikation kring inkludering och ett hållbart samhälle.
- En mängd föreningar och biosfär.

Utöver dessa resultat har vi också ett samlat underlag och utformat idéer inför ett genomförandeprojekt, i vilket vi vill verka för att nysvenskar på ett effektivt sätt ska kunna ta ett första steg in på arbetsmarknaden.

7 Erfarenheter, insikter och lärdomar

Vi ser att förstudien gett en mängd erfarenheter att bygga vidare på i ett större genomförandeprojekt:

- Ökade insikter om utrikesföddas behov och önskemål kring lots in i det svenska samhället.
- Ökad förståelse av betydelsen när mor och dotter gör "typiskt svenska" prova-på-aktiviteter tillsammans. När mödrarna är vet mer om aktiviteterna och platserna, så ger det ökad trygghet. Det öppnar upp för att döttrarna får lov att göra aktiviteterna själva.
- Positivt resultat kring att flera av de medverkande ville engagera sig som ledare framöver, efter en prova-på-aktivitet.
- Ökade föreningsnätverk och kunskap om föreningars behov av engagerade personer och vilja till samverkan kring de här frågorna. Det blev också tydligt vilken stor potential det finns när man utgår från vinn-vinn mellan nysvenskars

behov av att komma in i det svenska samhället och föreningarnas ambition att ha inkluderande verksamheter med många engagerade krafter.

- Fler föreningar än vi vågat tro vill gärna medverka vid fler och kommande aktiviteter i ett genomförandeprojekt.

8 Spridning av projektets resultat

- Vi sprider och tipsar om sammanställningen av förstudien via vår hemsida, våra sociala media och genom kontakt med de föreningar som vi har varit i kontakt med inom förstudien.
- Vi söker vägar och finansiering för ett genomförandeprojekt.
- Vi sprider och delar med oss av förstudiens resultat med andra som arbetar med liknande frågor.

Tack

Vi vill passa på att framföra ett stort och varmt tack till dig som medverkat i förstudien på ett eller annat sätt.

Tillsammans bygger vi det hållbara samhället.

Med vänliga hälsningar,

Biosfärområde Vänerskärgården med Kinnekulle
genom

Ulla Knutsson, projektledare

Sofia Guldbrand & Maria Gustavsson, Biosfärområde Vänerskärgården med Kinnekulle

Mariestad 2020-01-27